

Mariusz Kostrzewski¹
Wydział Transportu Politechniki Warszawskiej

O potrzebie uświadamiania społeczności akademickiej w sferze ochrony praw własności intelektualnej

WPROWADZENIE

Mianem własności intelektualnej określa się rozmaite rezultaty intelektualnej działalności człowieka czyli, ogólnie rzecz ujmując, tzw. „dobra niematerialne”. Przedmioty tej działalności są zgrupowane w obrębie dwóch obszarów: własność przemysłowa oraz własność autorska. Pośród przedmiotów własności przemysłowej wymienia się w szczególności: wynalazki, znaki towarowe, wzory przemysłowe i użytkowe, oznaczenia geograficzne. Przedmiotami własności autorskiej z kolei są utwory literackie, filmy, utwory muzyczne, rzeźby, fotografie, artykuły (także niniejszy), monografie i inne. Ogólnie rzecz biorąc, wśród przedmiotów własności przemysłowej można wyróżnić takie, które rozszerzają stan techniki (np. wynalazki), oraz takie, które nie przyczyniają się do postępu technicznego, pozwalając jedynie na indywidualizację produktu lub przedsiębiorcy (np. znaki towarowe).

Regulacje prawne dotyczące przedmiotów praw własności intelektualnej znajdują się m.in. w takich dokumentach jak, m.in.²:

- Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej,
- Ustawa z dnia 14 marca 2004 r. o dokonywaniu europejskich zgłoszeń patentowych oraz skutkach patentu europejskiego w RP,
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2001 w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych,
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2001 r. w sprawie opłat (...),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Przedmioty własności przemysłowej są zasadniczo chronione na podstawie stosownych praw podmiotowych (np. patentu). Wyjątkowo jednak chronione są, na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, nie prawa, lecz interesy przedsiębiorców.

Regulacje prawne mające na celu chronić twórczość techniczną oraz literacką i artystyczną mają już kilkusetletnią historię. Pierwsze przesłanki ochrony własności intelektualnej (a w tym przypadku *stricte* przemysłowej) pojawiły się już w XV w. W Anglii. W 1449 r. Henryk VI Lancaster, ówczesny władca Anglii, nadał rzemieślnikowi przywilej 20-letniego³ monopolu na wytwarzanie szkła witrażowego. Z kolei pierwsza ustawa patentowa, pochodząca z 1474 r., ustanowiona została w Wenecji. Natomiast w przypadku ustaw dotyczących praw autorskich, ich pierwowzoru należy doszukiwać się w ustawodawstwie angielskim z 1709 r., [1]. Jeżeli chodzi o Polskę, krajowa historia ochrony własności intelektualnej rozpoczęła się z dniem 10 listopada 1918 r. wraz z podpisaniem tzw. *Konwencji Paryskiej* (informacje dotyczące niniejszej konwencji znajdują się w kolejnym akapicie). Pierwszym wynalazkiem chronionym patentem krajowym od 1924 r. był przyrząd do odpylania drobnego węgla.

Jedną z cech dóbr niematerialnych, o globalnej naturze, jest możliwość ich jednoczesnego wykorzystywania w różnych krajach. Dlatego też w związku z postępującą w coraz większym tempie w XIX w. wymianą handlową niezbędnym celem stało się zapewnienie ochrony tych dóbr w skali

¹ markos@it.pw.edu.pl

² Wymienione ustawy oraz rozporządzenia dotyczą prawa krajowego po dostosowaniu wg dyrektyw wspólnotowych.

³ Tu autor upatruje pochodzenia, powszechnie przyjętego, czasu trwania ochrony wynalazku patentem.

międzynarodowej. W wyniku realizacji tego celu w 1883 r. w Paryżu została przyjęta konwencja o ochronie jednego z obszarów własności intelektualnej tj. *Konwencja o ochronie własności przemysłowej*. Trzy lata później w szwajcarskim Bernie przyjęto natomiast *Konwencję o ochronie dzieł literackich i artystycznych*. Podstawową zasadą zawartą w obu tych konwencjach – stanowiącą po dziś dzień fundament systemu ponadnarodowej ochrony własności intelektualnej – jest zasada asymilacji (określana również zasadą równego traktowania albo zasadą traktowania narodowego). Zasada ta, jak objaśniają Alicja Adamczak⁴ oraz Michał du Vall⁵ oznacza, że *żaden podmiot zagraniczny (będący obywatelem kraju należącego do konwencji lub mający w tym kraju siedzibę) nie może być w żadnym państwie – z punktu widzenia poszanowania jego praw – gorzej traktowany niż jego obywatel (czy podmiot niebędący osobą fizyczną)*. Ponadto w *Konwencji Paryskiej wprowadzono zasadę pierwszeństwa (priorytetu) konwencyjnego, umożliwiającą dokonywanie w urzędach patentowych wielu państw tych samych zgłoszeń wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i znaków towarowych w określonym terminie od daty prawidłowego zgłoszenia*. *Podkreślić należy, że Konwencje międzynarodowe w żaden sposób nie ograniczyły zasady terytorialności ochrony oznaczającej, że przedmioty własności intelektualnej są w każdym kraju chronione na zasadach i w zakresie tam określonym*, [1]. W XX w. przyjęto szereg umów międzynarodowych, opartych na przepisach konwencyjnych, a dotyczących określonych aspektów praw własności intelektualnej.

Tematyka ochrony własności intelektualnej jest bardzo szeroka, co można zauważyć chociażby przez wzgląd na szereg przedmiotów ochrony. Niniejszy artykuł zasadniczo zawiera badania pogładowe na sytuację uświadamiania społeczności akademickiej Politechniki Warszawskiej⁶ (zarówno studentów jak i kadry naukowo-dydaktycznej, technicznej i administracyjnej) w kwestii tejsze ochrony.

POLITECHNIKA WARSZAWSKA NA TLE RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ – WYBRANE PRZEDMIOTY OCHRONY WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Wynalazki

Na rys. 1. zawarto liczby zgłoszeń wynalazków do opatentowania dokonanych przez podmioty krajowe. Na 3203 zgłoszenia dokonane w 2010 r. blisko 50 % pochodziło ze szkół wyższych i innych placówek naukowych (rys. 2.). Wśród 14 najbardziej prężnych pod tym względem przedsiębiorców w 2010 r. znalazły się wyłącznie szkoły wyższe i inne placówki naukowe, w tym Politechnika Warszawska na miejscu 10-tym z 38-ma zgłoszeniami (rys. 3.). Stanowi to zaledwie 1,2% w skali kraju. Rozpatrując wyłącznie, zgłoszone w 2010 r. przez Politechnikę Warszawską do ochrony, wynalazki (tab. 1.) można zauważyć, że najwięcej zgłoszeń generowanych jest na Wydziale Chemicznym⁷. Tymczasem Wydział Transportu wygenerował w 2010 r. jedno zgłoszenie wynalazku.⁸ W tab. 2. zawarto podobne zestawienie dla lat 2008 – 2011.

W tym samym roku, tj. w 2010 r., udzielono 1385 patentów (rys. 4.). W tym przypadku w skali kraju Politechnika Warszawska z 28-ma uzyskanymi patentami plasuje się na 7-ym miejscu (rys. 5.). W skali całego kraju liczba ta stanowi 2% rozpatrzonych pozytywnie zgłoszeń. Podobnie jak w przypadku wynalazków zgłoszonych do opatentowania, także w przypadku patentów uzyskanych na Politechnice Warszawskiej przoduje Wydział Chemiczny (tab. 1.). Z przykrością zauważa się, że ani jeden patent nie został uzyskany na Wydziale Transportu. W tab. 3. zawarto wykaz liczb uzyskanych patentów wg jednostek Politechniki Warszawskiej zgłaszających w latach 2008 – 2011.

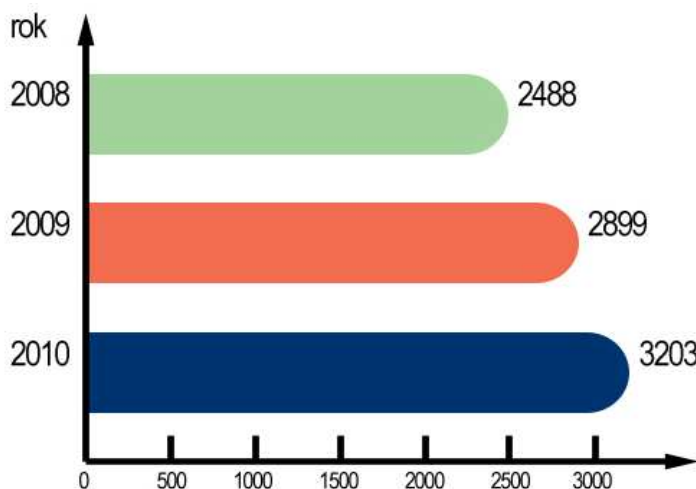
⁴ Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej (UPRP)

⁵ Prof. dr hab., radca prawny, kierownik Zakładu Prawa Własności przemysłowej i Ochrony Konkurencji w Instytucie Prawa Własności Intelektualnej na Uniwersytecie Jagiellońskim, Prorektor UJ

⁶ Badań dokonano ze szczególnym uwzględnieniem Wydziału Transportu PW.

⁷ Nie jest to sytuacja nadzwyczajna zważywszy na fakt, że generalnie w dziedzinie chemii tendencja światowa jest taka, że wiele wytworów związanych ze związkami chemicznymi czy preparatami farmakologicznymi jest zgłaszanych do uzyskania ochrony patentowej.

⁸ Poprzednie zgłoszenie wynalazku do opatentowania było w 2007 r., a zatem na chwilę obecną (grudzień 2011 r.) dwa wynalazki są w fazie oczekiwania na decyzje UPRP.

Rys. 1. Zgłoszenia wynalazków wg krajowych podmiotów zgłaszających w latach 2008 – 2010

Źródło: Raport roczny 2010, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

Ostatni uzyskany przez Wydział Transportu patent został przyznany w 2001 r. za wynalazek *Pojazd komunikacji pasażerskiej dostosowany dla osób niepełnosprawnych*. Zgłoszenie zostało nadane przez Rogowskiego J. i Szafrąńskiego W.⁹

Tab. 1. Wykaz liczb zgłoszeń wynalazków oraz wykaz liczb uzyskanych patentów wg jednostek Politechniki Warszawskiej przypadające na 2010 r.

Jednostka Politechniki Warszawskiej	Liczba zgłoszonych wynalazków	Liczba uzyskanych patentów
Wydział Administracji i Nauk Społecznych	0	0
Wydział Architektury	0	0
Wydział Chemiczny	22	21
Wydział Elektroniki i Technik Informatycznych	3	3
Wydział Elektryczny	2	2
Wydział Fizyki	0	3
Wydział Geodezji i Kartografii	0	0
Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej	3	0
Wydział Inżynierii Lądowej	0	1
Wydział Inżynierii Materiałowej	2	1
Wydział Inżynierii Produkcji	0	2
Wydział Inżynierii Środowiska	1	1
Wydział Matematyki i Nauk Informatycznych	0	0
Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa	0	1
Wydział Mechatroniki	1	2
Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	2	1
Wydział Transportu	1	0
Wydział Zarządzania	0	0
Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii w Płocku	0	0
Kolegium Nauk Ekonomicznych i Społecznych w Płocku	0	0
Razem	37¹⁰	38¹¹

Źródło: Zespół Rzeczników Patentowych przy Politechnice Warszawskiej S.C.

⁹ Patent wygaś w 2002 r.

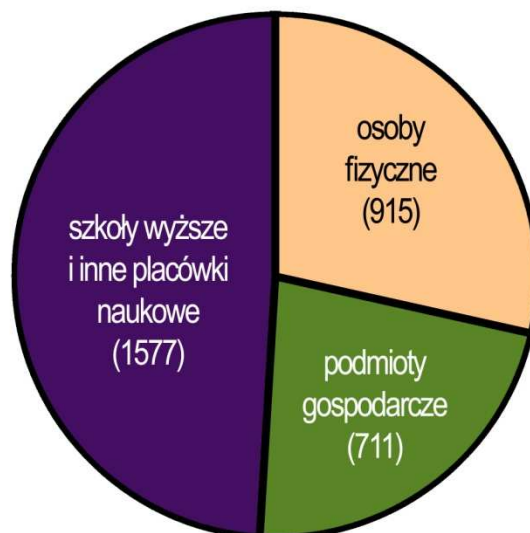
¹⁰ Rozbieżność dotycząca zgłoszonych wynalazków w liczbie 37, podanej przez Zespół Rzeczników Patentowych przy Politechnice Warszawskiej, a 38, podanej przez UPRP (rys. 3.), wynika z faktu, że w trakcie procedury wykonawczej w UPRP czasem dochodzi do zamiany zgłoszenia wynalazku na zgłoszenie wzoru użytkowego. Ponadto czasem dochodzi do umorzenia postępowania patentowego. Wedle wyjaśnień Zespołu Rzeczników Patentowych przy Politechnice Warszawskiej jest to sprawa „płynna”.

¹¹ Rozbieżność dotycząca zgłoszonych wynalazków w liczbie 38, podanej przez Zespół Rzeczników Patentowych przy Politechnice Warszawskiej, a 28, podanej przez UPRP (rys. 3.), wynika z faktu, że ... (c.d. j.¹⁰)

Wzory użytkowe

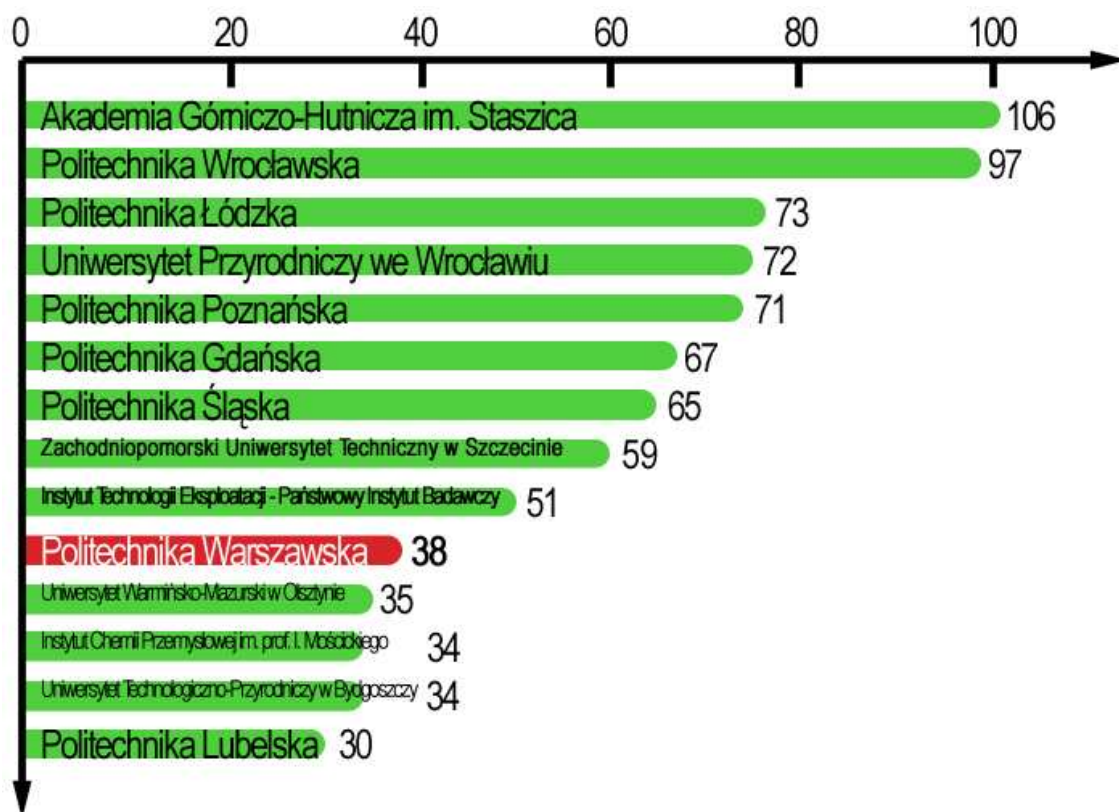
Na rys. 6. zamieszczono liczby zgłoszonych do ochrony wzorów użytkowych dokonanych przez podmioty krajowe. Na 879 zgłoszeń dokonanych w 2010 r. jedynie blisko 12 % pochodziło ze szkół wyższych i innych placówek naukowych (rys. 7.). Rozpatrując zgłoszenia dokonane przez Politechnikę Warszawską przypadające na ostatnie lata, jedynie Wydział Mechatroniki wygenerował 2 zgłoszenia w 2008 r.

W 2011 r. Wydział Inżynierii Środowiska Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych uzyskały po jednym prawie ochronnych na wzory użytkowe.

Rys. 2. Zgłoszenia wynalazków wg krajowych podmiotów zgłaszających w 2010 r.

Źródło: Raport roczny 2010, UPRP

Rys. 3. Zgłoszenia wynalazków na przykładzie 14 krajowych podmiotów, które w 2010 r. wygenerowały największe liczby zgłoszeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu rocznego 2010, UPRP.

Tab. 2. Wykaz liczb zgłoszeń wynalazków wg jednostek Politechniki Warszawskiej zgłaszających w latach 2008 - 2011

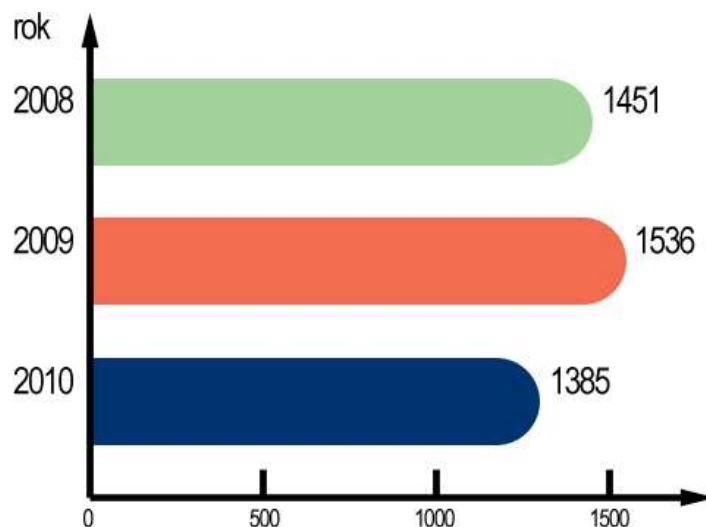
Jednostka Politechniki Warszawskiej	2011 r.	2010 r.	2009 r.	2008 r.
Wydział Administracji i Nauk Społecznych	0	0	0	0
Wydział Architektury	0	0	0	0
Wydział Chemiczny	19	22	15	22
Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych	10	3	8	4
Wydział Elektryczny	8	2	1	3
Wydział Fizyki	1	0	1	0
Wydział Geodezji i Kartografii	0	0	3	0
Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej	2	3	0	0
Wydział Inżynierii Lądowej	2	0	3	1
Wydział Inżynierii Materiałowej	0	2	0	3
Wydział Inżynierii Produkcji	4	0	2	3
Wydział Inżynierii Środowiska	4	1	0	0
Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych	0	0	0	0
Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa	0	0	1	1
Wydział Mechatroniki	3	1	4	4
Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	0	2	4	2
Wydział Transportu	0	1	0	0
Wydział Zarządzania	0	0	0	0
Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii w Płocku	0	0	0	0
Kolegium Nauk Ekonomicznych i Społecznych w Płocku	0	0	0	0
Razem	53	37	42	43

Źródło: Zespół Rzeczników Patentowych przy Politechnice Warszawskiej S.C.

Tab. 3. Wykaz liczb uzyskanych patentów wg jednostek Politechniki Warszawskiej zgłaszających w latach 2008 - 2011

Jednostka Politechniki Warszawskiej	2011 r.	2010 r.	2009 r.	2008 r.
Wydział Administracji i Nauk Społecznych	0	0	0	0
Wydział Architektury	0	0	0	0
Wydział Chemiczny	30	21	9	14
Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych	9	3	2	0
Wydział Elektryczny	5	2	8	3
Wydział Fizyki	3	3	1	0
Wydział Geodezji i Kartografii	0	0	0	0
Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej	0	0	0	1
Wydział Inżynierii Lądowej	2	1	0	0
Wydział Inżynierii Materiałowej	4	1	0	1
Wydział Inżynierii Produkcji	2	2	0	2
Wydział Inżynierii Środowiska	1	1	4	1
Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych	0	0	0	0
Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa	1	1	1	2
Wydział Mechatroniki	3	2	2	3
Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	8	1	1	1
Wydział Transportu	0	0	0	0
Wydział Zarządzania	0	0	0	0
Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii w Płocku	0	0	0	0
Kolegium Nauk Ekonomicznych i Społecznych w Płocku	0	0	0	0
Razem	68	38	28	28

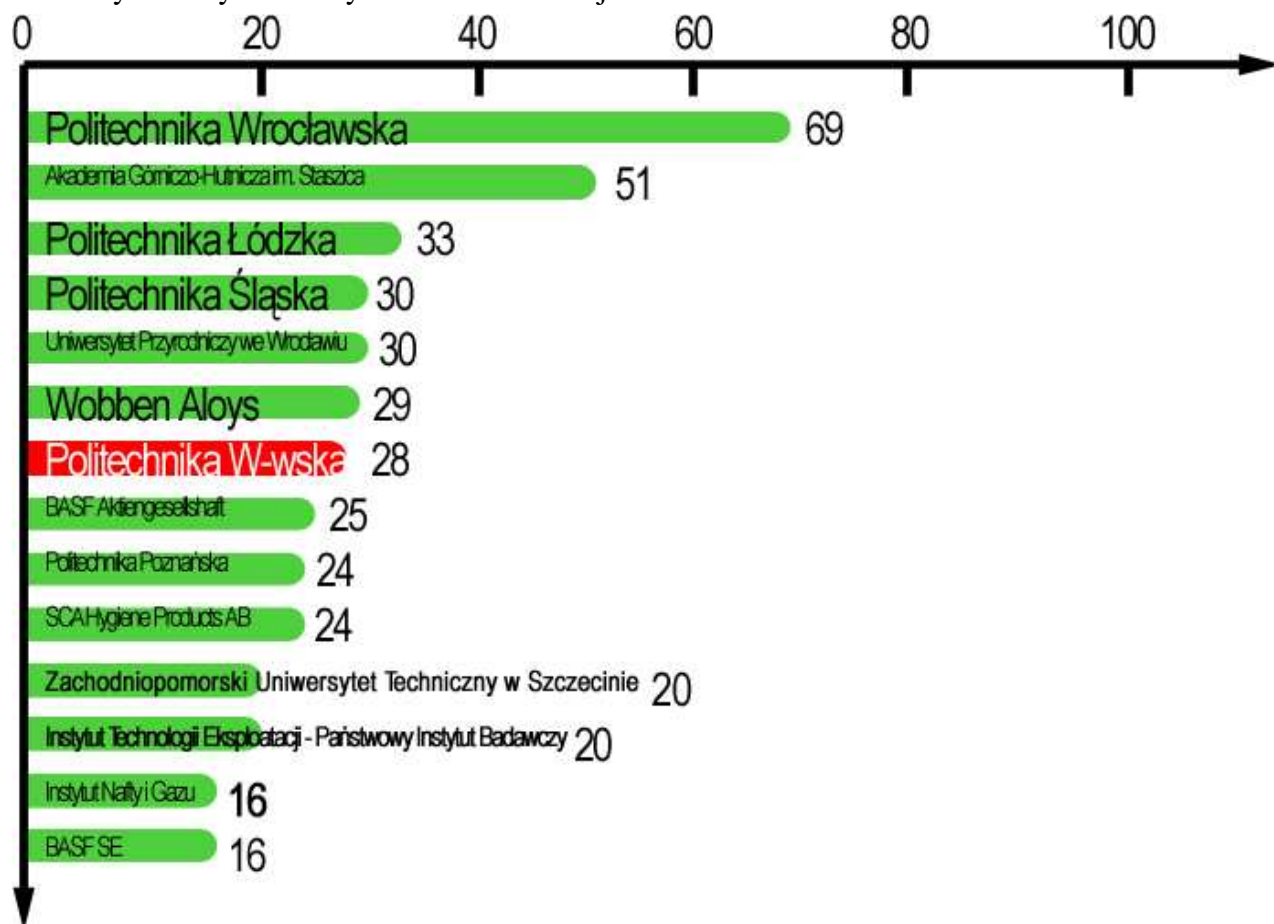
Źródło: Zespół Rzeczników Patentowych przy Politechnice Warszawskiej S.C.

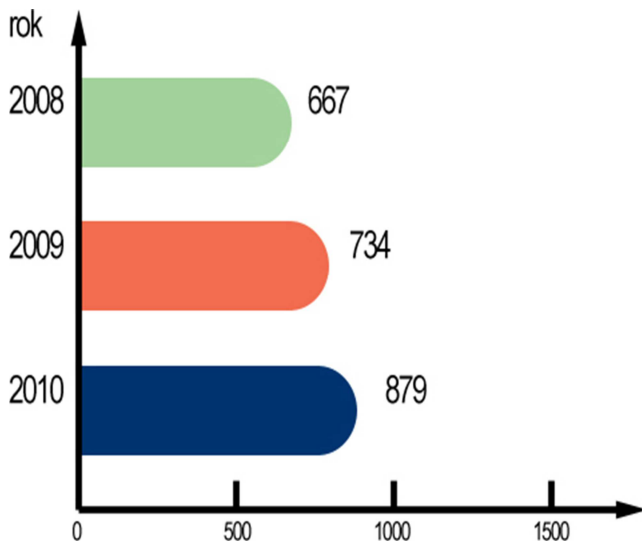
Rys. 4. Liczba wynalazków, które uzyskały ochronę w latach 2008 – 2010, wg krajowych podmiotów
 Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu rocznego 2010, UPRP.

Znaki towarowe

Zestawienie liczb praw ochronnych na znaki towarowe udzielonych podmiotom krajowym w latach 2008 – 2010 zostały przedstawione na rys. 8. Na 8731 praw ochronnych na znaki towarowe w 2009 r. Politechnika Warszawska uzyskała jedno prawo ochronne na poczet Prorektora ds. Studentów, natomiast w roku kolejnym 1 prawo ochronne na znaki towarowe uzyskał Wydział Inżynierii Lądowej, z kolei 8 praw ochronnych na znaki towarowe uzyskał Wydział Mechatroniki. W 2011 r. jedno prawo ochronne na znaki towarowe uzyskał Wydział Inżynierii Materiałowej.

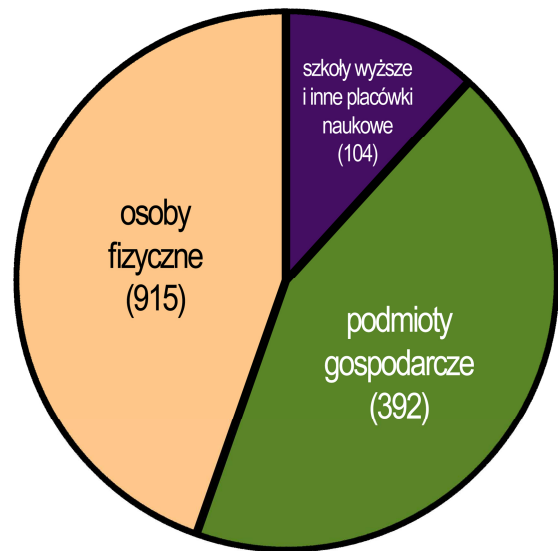

Rys. 5. Liczba uzyskanych patentów wg podmiotów krajowych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu rocznego 2010, UPRP.

Rys. 6. Zgłoszenia wzorów użytkowych wg krajowych podmiotów zgłaszających w latach 2008 - 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu rocznego 2010, UPRP.

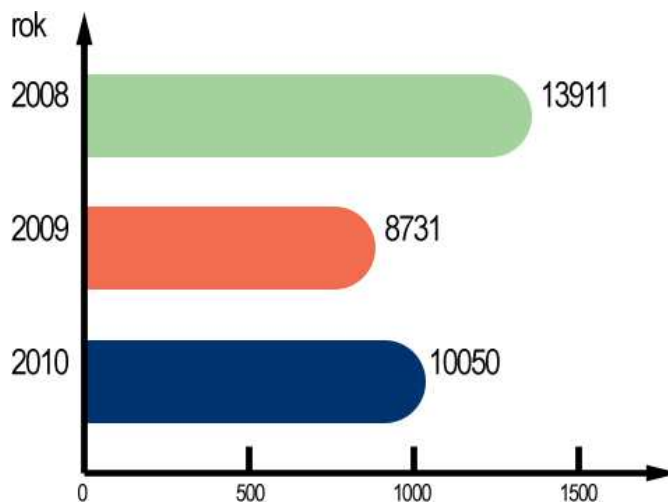

Rys. 7. Zgłoszenia wynalazków wg krajowych podmiotów zgłaszających w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu rocznego 2010, UPRP.

PODSUMOWANIE

Politechnika Warszawska z racji swej misji dydaktycznej w aspekcie technicznym (upraszczając) powinna być głęboko zainteresowana znajomością i respektowaniem praw ochrony własności intelektualnej. Sytuacja tymczasem pokazuje, że wiele z jednostek organizacyjnych Uczelni nie prowadzi zajęć dydaktycznych dotyczących tej tematyki. Na 20 jednostek organizacyjnych wymienionych w tab. 4. aż 8 z nich nie wykazało do tej pory inicjatywy przekazywania studentom, a także kadrze naukowo-dydaktycznej, technicznej i administracyjnej, chociażby podstaw wiedzy nt. własności intelektualnej.¹²

Rys. 8. Zestawienie liczb praw ochronnych na znaki towarowe udzielonych podmiotom krajowym w latach 2008 – 2010

Źródło: Raport roczny 2010, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

¹² W przypadku dwóch z jednostek, tj. Wydziału Inżynierii Produkcji i Wydziału Mechatroniki „brak” jest domniemany z uwagi na niemożność uzyskania informacji.

Tab. 4. Wykaz jednostek (nie)prowadzących zajęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej

Jednostka Politechniki Warszawskiej	Liczba godzin	Liczba godzin
Wydział Administracji i Nauk Społecznych	30	Ćw. ¹³
Wydział Architektury	~ ¹⁴ 15	W. / Sem.
Wydział Chemiczny	30	W.
Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych	30	Ćw.
Wydział Elektryczny	BRAK	# ¹⁵
Wydział Fizyki	BRAK	#
Wydział Geodezji i Kartografii	15	W.
Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej	15	W.
Wydział Inżynierii Lądowej	BRAK	#
Wydział Inżynierii Materiałowej	30	W.
Wydział Inżynierii Produkcji	BRAK	#
Wydział Inżynierii Środowiska	BRAK	#
Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych	~15	W. / Sem.
Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa	BRAK	#
Wydział Mechatroniki	BRAK	#
Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	15	W.
Wydział Transportu	BRAK	#
Wydział Zarządzania	Tak, #	#
Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii w Płocku	15	W.
Kolegium Nauk Ekonomicznych i Społecznych w Płocku	15	15

Źródło: opracowanie własne.

Szczególne uwzględnienie Wydziału Transportu w tym artykule wymaga wskazania, że jest to jedna z jednostek, której owa sprawa dotyczy. *Standardy kształcenia dla kierunku studiów: Transport* w punkcie V, podpunkcie 3. wyraźnie wskazują, że program nauczania powinien przewidywać zajęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej (wymieniane obok zajęć z ergonomii oraz bezpieczeństwa i higieny pracy), [5, 6].

Stara rzymska maksyma głosi *ignorantia iuris nocet*.¹⁶ Dokonując transpozycji owej zasady na grunt badań naukowych można potwierdzić tezę, iż pracownicy naukowcy powinni zdawać sobie sprawę, że nieznanostwo istniejących możliwości prowadzi do zmarnowania szans. Samo patentowanie przecież prowadzi do zagwarantowania ochrony wynalazku (czyli zakazania innym korzystania z wynalazku), przewagi konkurencyjnej czy podniesienia renomy własnej i instytucjonalnej. Ochrona własności intelektualnej jest ważnym instrumentem rozwoju gospodarczego i społecznego kraju. Aby spełniła swoją rolę, niezbędne jest poznanie jej zasad przez potencjalnych twórców. Dlatego też tzw. minima programowe praktycznie wszystkich kierunków studiów objęły zagadnienia z tego zakresu.

Niech za dobry przykład służy Uniwersytet Warszawski, na którym powołana została jednostka wspierająca działania we wszystkich dziedzinach własności intelektualnej (przy czym na Politechnice Warszawskiej zauważono jedynie Zespół Rzeczników Patentowych przy Politechnice Warszawskiej S.C., którego działalność jest ograniczona do paru spośród kilku przedmiotów ochrony własności intelektualnej).

¹³ Ćw. – ćwiczenia. W. – wykład. Sem. – seminarium.

¹⁴ ~ – zajęcia zgrupowane z innym przedmiotem.

¹⁵ # – danych nie uzyskano.

¹⁶ *Ignorantia iuris nocet* – (łac.) nieznanostwo prawa szkodzi.

Jednostką tą jest Uniwersytecki Ośrodek Transferu Informacji (UOTT), powstały w 1998 r. celem lepszego wykorzystania potencjału Uniwersytetu, w tym m.in. wszechstronnego wspierania przedsięwzięć mających na celu praktyczne wykorzystanie wyników pracy naukowej. W tym celu podjęto zresztą Uchwałę Senatu UW nr 199 z dn. 24 czerwca 1998 r.). Nadmienić należy, że w ramach projektu dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego *Kształcenie kadry akademickiej do roli wykładowców przedmiotu: Ochrona własności intelektualnej* UOTT uruchomił w roku akademickim 2010/2011 dwusemestralne *Studia Podyplomowe Ochrona własności intelektualnej*. Jest to pierwsza z czterech edycji studiów.¹⁷

Przyszłość należy do osób, które będą zdawały sobie sprawę z potęgi jaką niesie świadomość znajomości praw rządzących własnością intelektualną. Abstrahując od potrzeb nauczania nt. własności intelektualnej na uczelniach wyższych należy zdawać sobie sprawę, że np. rzecznik patentowy to kluczowa profesja dla nowoczesnej gospodarki. Każdy innowacyjny przedsiębiorca czy wynalazca, który wpadł na pomysł, na który nie wpadł jego konkurent, czym prędzej powinien spieszyć do rzecznika patentowego. Problem polega jednak na tym, że osoby prawne, nie wspominając o osobach fizycznych, w Polsce nie zdają sobie sprawy jak ważna jest opisywana ochrona. Polska w zestawieniu najbardziej innowacyjnych gospodarek świata zajęła 31 miejsce generując zgłoszenia w wysokości jedynie 1 % w stosunku do Niemiec, które uplasowały się na miejscu 3-cim, [4]. Sił w zawodzie rzecznika patentowego spróbować mogą prawnicy i absolwenci kierunków politechnicznych, którzy, z racji posiadania wiedzy i umiejętności związanych z bieżącym stanem techniki, mają szczególne predyspozycje do wykonywania tego zawodu.

Ochrona własności intelektualnej jest istotna do tego stopnia, że stanowi nawet jeden z elementów antropopresji. Wraz z gwałtownym przyrostem populacji na świecie (7 mld w 2011 r.) oraz przyrostem światowego PKB (55 bln USD) w postępie geometrycznym wzrasta zgłaszanie wniosków patentowych (1,9 mln przy 141 tys. na początku XX wieku, 412 tys. w połowie XX wieku), [2]. Sprawy te nie są przedmiotem artykułu, ale podkreślają jak bardzo istotny jest fakt znajomości praw i zasad rządzących ochroną własności intelektualnej w falowo rozwijanej się gospodarce krajowej i w konsekwencji światowej.

Streszczenie

W artykule przedstawiona została tematyka ochrony własności intelektualnej ze szczególnym uwzględnieniem wybranych jej przedmiotów. Zakres przedmiotów został okrojony do dotyczącego ostatnich lat działalności Politechniki Warszawskiej w sferze własności intelektualnej. Podano ujednoczone wykazy zgłoszeń i uzyskanych praw ochronnych przypadające na poszczególne jednostki organizacyjne Politechniki Warszawskiej. Omówienia wykazów dokonano na tle kraju. Ponadto podano przesłanki przemawiające za stałym uzupełnianiem wiedzy studentów i pracowników na temat przedmiotów własności intelektualnej.

Słowa kluczowe: własność intelektualna, własność przemysłowa, wynalazek, patent, standardy kształcenia dla kierunku studiów: Transport.

A necessity of awakening academic community to intellectual property laws protecting

Abstract

The paper is about intellectual property with taking into consideration some parts of subject matter. This parts concern the nowadays Warsaw University of Technology activity area of intellectual property. There are given submitted and acknowledged protecting laws specified for organizational units of Warsaw University of Technology. There are also given reasons of teaching students and the rest of academic community in the matter of intellectual property laws protecting.

Keywords: intellectual property, industrial property, invention, patent, standards of education on major studies: Transport.

---

¹⁷ Autor niniejszego tekstu wziął udział we wspomnianej edycji studiów.

LITERATURA

- [1] Adamczak A., du Vall M.: Ochrona własności intelektualnej, UOTT, Warszawa 2010.
- [2] Maddison A.: Statistics on World population, gdp and per capita gdp, 1-2008 AD, University of Groningen
- [3] Raport roczny 2010, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.
- [4] Sendrowicz B.: Zawód z przyszłością, Gazeta Wyborcza, Gazeta Praca, 5 grudnia 2011, str. 3, Agora, Warszawa
- [5] <http://www.bip.nauka.gov.pl/>.
- [6] <http://www2.it.pw.edu.pl/>.

Acknowledgment

Publikacja artykułu została sfinansowana z funduszy w ramach pracy statutowej Zespołu Naukowo-Dydaktyczny Modelowania I Diagnostyki Technicznych Środków Transportu (Zakład Podstaw Budowy Urządzeń Transportowych, Wydział Transportu, Politechnika Warszawska) nr 504G/1160/3880.

Publication of the paper is financed with funds under the statutory work of Section of Dynamic Modelling of Rail Vehicles (Division of Transport Means Fundamentals, Faculty of Transport, Warsaw University of Technology) No. 504G/1160/3880.